

แนวการปฏิบัติและแนวโน้มทางการบัญชีการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรม
ประเภทที่มีผลกระทบโดยตรงหรือมีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม

นาย จักรพันธ์ จินดาวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-2181-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PRACTICES AND TREND OF ENVIRONMENTAL FINANCIAL ACCOUNTING AND ENVIRONMENTAL
DISCLOSURES OF INDUSTRIES WITH DIRECT OR SIGNIFICANT ENVIRONMENTAL IMPACTS

Mr. Jukapun Jindawong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy in Accounting

Department of Accountancy

Faculty of Commerce and Accountancy

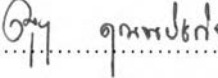
Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-2181-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวการปฏิบัติและแนวโน้มทางการบัญชีการเงิน และการเปิดเผยข้อมูล
เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมประเภทที่มีผลกระทบต่อโดยตรงหรือ
มีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม
โดย นาย จักรพันธ์ จินดาวงศ์
สาขาวิชา การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจิต หาว์ตร

คณะแพทยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.... คณะบดีคณะแพทยศาสตร์และการบัญชี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตनुชา คุณพนิชกิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจิต หาว์ตร)

.... กรรมการ
(นาย ลักษณะน้อย พึ่งรัมย์)

จักรพันธ์ จินดาวงศ์ : แนวการปฏิบัติและแนวโน้มทางการบัญชีการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมประเภทที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรงหรือมีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม (PRACTICES AND TREND OF ENVIRONMENTAL FINANCIAL ACCOUNTING AND ENVIRONMENTAL DISCLOSURES OF INDUSTRIES WITH DIRECT OR SIGNIFICANT ENVIRONMENTAL IMPACTS) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจิด ห่าวัตร, 182 หน้า. ISBN 974-53-2181-8.

วิทยานิพนธ์นี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวทางการปฏิบัติงานและแนวโน้มของบัญชีการเงินเพื่อสิ่งแวดล้อม และแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในช่วงปี 2539 ถึง 2544 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยนี้ได้แก่ บริษัทในอุตสาหกรรม 9 ประเภทที่องค์การสหประชาชาติกำหนดว่า การดำเนินงานมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรงหรือมีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 40 บริษัท ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยสารสนเทศสิ่งแวดล้อมโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระจากข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่พบในรายงานทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง และได้ทำการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความมีนัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงการเปิดเผยข้อมูลโดยใช้ McNemar Test ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีหรือสมุหบัญชีจาก 7 บริษัทในกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวการปฏิบัติงานบัญชีการเงินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า มีการเพิ่มขึ้นในแนวโน้มการปฏิบัติงานบัญชีการเงินที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและแนวโน้มการเปิดเผยสารสนเทศสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในช่วงปี 2539 ถึง 2544 รูปแบบการเปิดเผยสารสนเทศสิ่งแวดล้อมที่พบมากที่สุดคือ สารสนเทศเชิงคุณภาพ ซึ่งอีก 2 ประเภทได้แก่ เชิงปริมาณ และเชิงการเงิน ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงปัญหาในการนำหลักการบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับรายการค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมและหนี้สินสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นมาประยุกต์ใช้ในองค์กรว่าเป็น ความยุ่งยากและปัญหาในการกำหนดมูลค่าและการจัดประเภทรายการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เนื่องจากขาดมาตรฐานการบัญชีในการอ้างอิงเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสามารถระบุว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีผลต่อการกำหนดรูปแบบการเปิดเผยสารสนเทศสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คือ สภาพเศรษฐกิจของประเทศ และปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อการกำหนดรูปแบบการเปิดเผยสารสนเทศมากที่สุด คือ ทัศนคติและการกำหนดนโยบายของฝ่ายบริหารต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และสาเหตุสำคัญที่ทำให้จำนวนของบริษัทกลุ่มตัวอย่างเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากขึ้นได้แก่ การได้รับใบรับรอง ISO 14000 และความสมัครใจในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

ภาควิชา.....การบัญชี..... ลายมือชื่อนิสิต..... จักรพันธ์ จินดาวงศ์
 สาขาวิชา.....การบัญชี..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2547.....

4482520026 : MAJOR ACCOUNTING

KEY WORDS: ENVIRONMENTAL ACCOUNTING / ENVIRONMENTAL DISCLOSURE

JUKAPUN JINDAWONG : PRACTICES AND TREND OF ENVIRONMENTAL FINANCIAL ACCOUNTING AND ENVIRONMENTAL DISCLOSURES OF INDUSTRIES WITH DIRECT OR SIGNIFICANT ENVIRONMENTAL IMPACTS. THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR PRACHIT HAWAT, Ph.D., 182 pp. ISBN 974-53-2181-8.

The purpose of this thesis is to study the practices and trend of environmental financial accounting and environmental information disclosure between 1996 to 2001. The sample included 40 corporations from the 9 industries identified by the United Nations to have direct or significant environmental impacts. Content analysis was done on their financial reports and environmental performance reports. The statistical significance test of change is McNemar Test. In-depth interviews on environmental accounting practices were conducted with 7 financial controllers selected from the sample corporations.

The hypothesis testing results indicate increases of environmental accounting and environmental information disclosure in the years 1996 and 2001 at the significant level of 0.05. Qualitative disclosure was the type used by most corporations while the other two types include quantitative and financial. The interviewees mentioned problems in measuring and classifying environment related transactions because of lacking accounting standard on the environmental issue. In addition, the results also reveal that national economic condition was the most important external factor impacting disclosure format. The most important internal factors were management attitude and policy on the environmental management. The increases in disclosures found in this research were driven by the ISO 14000 certificate the corporation received and voluntariness to report environmental performances.

Department.....Accountancy..... Student's signature..... *Jukapun Jindawong*
Field of study.....Accounting..... Advisor's signature..... *Prachit Hawat*
Academic year.....2004.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจิต หาวัตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจทาน จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ พร้อมกันนี้ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณ ดร.ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคุณ ลักษณะน้อย พึ่งรัมย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข เพิ่มเติม เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับ นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ที่ได้ให้กำลังใจต่อสู้กับอุปสรรค ต่างๆ อันเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จในครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ทั้ง 7 ท่านที่ผู้วิจัยไม่สามารถจะเปิดเผยรายชื่อไว้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ แต่เชื่อมั่นว่า เมื่อท่านทั้งหลาย ได้อ่านวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว ท่านจะทราบว่าข้อมูลต่างๆ ที่ท่านให้ความกรุณาต่อผู้วิจัยนั้นมีความสำคัญเพียงใด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรัณย์ ชูเกียรติ ที่คอยให้ คำปรึกษา คำแนะนำที่ดี ตลอดจนคอยตักเตือนผู้วิจัยมาตลอด สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบ ขอบพระคุณคณาจารย์คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ตลอดจนเพื่อนๆ และพี่ๆ นิสิตหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิตทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยจนสามารถการวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดและทฤษฎี.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากร.....	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง.....	33
ส่วนที่ 2 แนวการปฏิบัติทางการบัญชีการเงินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและผล จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก.....	42

ส่วนที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์ เนื้อหาสาระ.....	57
ส่วนที่ 4 การทดสอบทางสถิติและผลการทดสอบสมมติฐาน.....	151
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	161
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	169
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป.....	172
รายการอ้างอิง.....	175
ภาคผนวก.....	179
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	182

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 รายชื่อบริษัทกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลเอกสารรายงาน ทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม ประเภทอุตสาหกรรม.....	24
ตารางที่ 3.2 จำนวนบริษัทกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึกจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม.....	26
ตารางที่ 3.3 รูปแบบตารางความถี่ขนาด 2x2 ที่ใช้สำหรับการทดสอบ McNemar Test	31
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม.....	34
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียน กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม.....	35
ตารางที่ 4.3 รายชื่อบริษัทกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนสินทรัพย์รวม และทุนจดทะเบียนจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม.....	37
ตารางที่ 4.4 จำนวนเอกสารรายงานทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงานด้าน สิ่งแวดล้อมของบริษัทกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์การเปิดเผย ข้อมูลสิ่งแวดล้อม จำแนกตามปีและประเภทของเอกสาร.....	41
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงาน ทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามปี ที่พบและประเภทอุตสาหกรรม.....	58
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ประเภท สารสนเทศเชิงคุณภาพในรายงานทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงาน ด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามปีที่พบและประเภทของอุตสาหกรรม.....	62
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ประเภท ของสารสนเทศเชิงคุณภาพในรายงานทางการเงิน จำแนกตามกลุ่ม เนื้อหาสาระและปีที่พบ.....	68
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท ของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทาง นโยบาย แผนงาน และการดำเนินการในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภท อุตสาหกรรมและปีที่พบ.....	76

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท
ของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมุ่งมั่นและใส่ใจต่อ
การจัดการสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ.....79

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท
ของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอัน
เนื่องมาจากการดำเนินงานของบริษัท จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและ
ปีที่พบ.....82

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท
ของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านที่เกี่ยวข้อง
กับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ..... 85

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท
ของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการได้รับการรับรอง
ISO 14000 จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ..... 88

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท
ของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรต่อชุมชน
ในด้านกิจกรรมสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ.....91

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท
ของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการและเทคโนโลยี
การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภท อุตสาหกรรมและ
ปีที่พบ..... 94

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท
ของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ข้อ กฎหมาย ข้อบังคับ และเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับควบคุม
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ..... 96

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท
ของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับรางวัลที่เคยได้รับด้าน
การจัดการสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ.....99

- ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติการทำผิด ข้อพิพาท และการฟ้องร้องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ..... 101
- ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ..... 103
- ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบในการดำเนินธุรกิจอันเนื่องมาจากประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ..... 106
- ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งบริษัท เป้าหมายการดำเนินงาน และกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ..... 109
- ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยและความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจอันเนื่องมาจากประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ..... 112
- ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอธิบายรายการและหมายเหตุประกอบงบการเงินของรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ..... 114
- ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ประเภทสารสนเทศเชิงปริมาณในรายงานทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามปีที่พบและประเภทของอุตสาหกรรม.....117
- ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศเชิงปริมาณในรายงานทางการเงินจำแนกตามกลุ่มเนื้อหาสาระและปีที่พบ..... 118

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท สารสนเทศเชิงปริมาณที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และขีดความสามารถของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภท อุตสาหกรรมและปีที่พบ.....	121
ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท สารสนเทศเชิงปริมาณที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผลการตรวจวัดและวิเคราะห์ สิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ.....	123
ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภท สารสนเทศเชิงปริมาณที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปริมาณของเสียและของเหลือใช้ จากกระบวนการผลิต จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ.....	125
ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทสารสนเทศทางการเงินในรายงานทางการเงิน จำแนกตามปีที่พบ และประเภทของอุตสาหกรรม.....	127
ตารางที่ 4.29 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศทางการเงินในรายงานทางการเงิน จำแนกตาม กลุ่มเนื้อหาสาระและปีที่พบ.....	129
ตารางที่ 4.30 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศทางการเงินที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจำนวนเงินลงทุนหรือ ค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมจำแนกตามประเภท อุตสาหกรรมและปีที่พบ.....	131
ตารางที่ 4.31 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศทางการเงินที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับมูลค่าสินทรัพย์สำหรับ สำหรับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม และปีที่พบ.....	133
ตารางที่ 4.32 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของสารสนเทศทางการเงินที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจำนวนของค่าใช้จ่าย สิ่งแวดล้อมที่นำเสนอในงบการเงินจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและ ปีที่พบ.....	136

ตารางที่ 4.33 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในรายงานประจำปี จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและปีที่พบ.....	141
ตารางที่ 4.34 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในรายงานประจำปีจำแนกตามส่วนต่างๆ ของข้อมูลเอกสารและปีที่พบ.....	143
ตารางที่ 4.35 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม และปีที่พบ.....	146
ตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) จำแนกตามส่วนต่างๆ ของข้อมูล เอกสารและปีที่พบ.....	148
ตารางที่ 4.37 ค่าการทดสอบทางสถิติของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของแต่ละปี ที่ศึกษาเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา.....	151
ตารางที่ 4.38 ค่าการทดสอบทางสถิติของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของแต่ละปี ที่ศึกษาเมื่อเทียบกับปี 2539.....	152
ตารางที่ 4.39 ค่าการทดสอบทางสถิติของการเปิดเผยสารสนเทศเชิงคุณภาพเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมของแต่ละปีที่ศึกษาเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา.....	152
ตารางที่ 4.40 ค่าการทดสอบทางสถิติของการเปิดเผยสารสนเทศเชิงคุณภาพเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมของแต่ละปีที่ศึกษาเมื่อเทียบกับปี 2539.....	153
ตารางที่ 4.41 ค่าการทดสอบทางสถิติของการเปิดเผยสารสนเทศเชิงปริมาณเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมของแต่ละปีที่ศึกษาเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา.....	153
ตารางที่ 4.42 ค่าการทดสอบทางสถิติของการเปิดเผยสารสนเทศเชิงปริมาณเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมของแต่ละปีที่ศึกษาเมื่อเทียบกับปี 2539.....	154
ตารางที่ 4.43 ค่าการทดสอบทางสถิติของการเปิดเผยสารสนเทศทางการเงินเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมของแต่ละปีที่ศึกษาเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา.....	154
ตารางที่ 4.44 ค่าการทดสอบทางสถิติของการเปิดเผยสารสนเทศทางการเงินเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมของแต่ละปีที่ศึกษาเมื่อเทียบกับปี 2539.....	155

ตารางที่ 4.45 รูปแบบตารางความถี่ขนาด 2x2 ที่ใช้สำหรับการทดสอบ McNemar Test ของการเปิดเผยสารสนเทศทางการเงินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในรายงานทางการเงิน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2539 กับ 2544.....	156
ตารางที่ 4.46 ค่า Change Significance (one-tail) ที่ได้จากคำนวณการทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบการเปิดเผยสารสนเทศทางการเงินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมใน ปี 2544 กับปี 2539.....	157
ตารางที่ 4.47 รูปแบบตารางความถี่ขนาด 2x2 ที่ใช้สำหรับการทดสอบ McNemar Test ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานทางการเงินและรายงานผลการ ดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างปี 2539 กับ 2544.....	158
ตารางที่ 4.48 ค่า Change Significance (one-tail) ที่ได้จากคำนวณการทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในปี 2544 กับปี 2539.....	159

สารบัญภาพ

หน้า

- ภาพที่ 4.1 ตัวอย่างการเปิดเผยสารสนเทศทางการเงินที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับมูลค่าของ
รายการหนี้สินสิ่งแวดล้อมในรายงานทางการเงิน ในงบดุลของ
บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สำหรับปีสิ้นสุด
วันที่ 31 ธันวาคม 2543.....137
- ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างการเปิดเผยสารสนเทศทางการเงินที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับมูลค่าของ
รายการค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมในรายงานทางการเงิน ในงบกำไรขาดทุน
ของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สำหรับปีสิ้นสุด
วันที่ 31 ธันวาคม 2543..... 137
- ภาพที่ 4.3 ตัวอย่างการเปิดเผยสารสนเทศทางการเงินที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับมูลค่าของ
รายการปรับปรุงรายการทางการเงินบัญชี ในงบแสดงการเปลี่ยนแปลง
ในส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2543.....139